

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 5.12.2018
COM(2018) 794 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI

**LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL EWROPEW, LILL-KUMITAT
EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW, LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI**

dwar l-implimentazzjoni tal-Komunikazzjoni

"L-indirizzar tad-dizinformazzjoni online: Approċċ Ewropew"

1. INTRODUZZJONI

Fis-26 ta' April 2018, il-Kummissjoni adottat il-Komunikazzjoni tagħha dwar “*L-indirizzar tad-Diżinformazzjoni Online: Approċċ Ewropew*” (il-Komunikazzjoni)¹. Il-Komunikazzjoni tindika l-isfidi preżenti tad-diżinformazzjoni online għad-demokrazija tagħna u tiddefinixxi hames gruppi ta' azzjonijiet għal partijiet ikkonċernati privati u pubbliċi li jirrispondu għal dawn l-isfidi.

Dan ir-Rapport jakkumpanja l-Komunikazzjoni Kongunta “Pjan ta' Azzjoni kontra d-Diżinformazzjoni”². Dan jistabbilixxi l-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-progress li sar fl-implimentazzjoni tal-azzjonijiet stabbiliti f'din il-Komunikazzjoni ta' April.

2. L-ISTATUS TAL-AZZJONIJIET

2.1. Ekosistema online aktar trasparenti, affidabbli u responsabbli

2.1.1. Il-pjattaformi online iridu jaġixxu malajr u b'mod effettiv biex jipproteġu lill-utenti mid-diżinformazzjoni

L-ewwel sett ta' azzjonijiet għandhom l-għan li johlqu ekosistema online aktar trasparenti, affidabbli u responsabbli. L-azzjonijiet deskritti jinkludu l-iżvilupp ta' kodiċi ta' Prattika awtoregulatorja dwar id-diżinformazzjoni għal pjattaformi online u l-industrija tar-reklamar sabiex tiżied it-trasparenza u l-utenti jiġu protetti aħjar; il-holqien ta' netwerk Ewropew indipendenti ta' verifikaturi tal-fatti biex jistabbilixxu metodi ta' hidma komuni, jiskambjaw l-aħjar prattiki u jiksbu l-ikbar kopertura possibbli fl-UE kollha kemm hi; il-promozzjoni ta' sistemi ta' identifikazzjoni online volontarja biex jitjebu t-traċċabbiltà u l-identifikazzjoni tal-fornituri ta' informazzjoni; u l-użu tal-programm tal-UE għar-riċerka u l-innovazzjoni (Orizzont 2020) biex jiġu mmobilizzati t-teknoloġiji l-godda, bħall-intelligenza artifiċjali, il-blockchain u l-algoritmi konjittivi.

F'Mejju 2018, il-Kummissjoni laqqgħet forum għal bosta partijiet ikkonċernati dwar id-diżinformazzjoni biex tfassal abbozz ta' Kodiċi ta' Prattika awtoregulatorju dwar id-Diżinformazzjoni.³ Il-Forum jikkonsisti fi “Grupp ta' Hidma” magħmul minn pjattaformi online ewlenin, u rappreżentanti tal-industrija tar-reklamar u entitajiet ta' reklamar kbar, kif ukoll Bord ta' Diskussjoni magħmul minn rappreżentanti tal-media, l-akkademja u s-soċjetà ċivili. Il-Grupp ta' Hidma gie inkarigat bit-tfassil tal-Kodiċi, u l-Bord ta' Diskussjoni gie fdat bil-kompitu li jipprovdi pariri u jfassal Opinjoni dwar il-Kodiċi. Il-Kodiċi kien ippubblikat fis-26 ta' Settembru, flimkien mal-konkluzjonijiet tal-Bord ta' Diskussjoni⁴.

Il-Kodiċi jikkonsisti fi Preambolu, dikjarazzjoni ta' Għanijiet, u sett ta' 15-il Impenn b'kummenti ta' spjegazzjoni li jagħtu referenza għall-oġettivi tal-Komunikazzjoni, jispjegaw fid-dettall l-ambitu u l-għanijiet tal-impenji, u jipprovdu kuntest. L-impenji huma organizzati taħt hames oqsma:

1. L-iskrutinju ta' tqegħid ta' reklami
2. Ir-reklamar politiku u reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi
3. L-integrità tas-servizzi
4. L-għoti ta' setgħat lill-konsumaturi
5. L-għoti ta' setgħat lill-komunità tar-riċerka

¹ Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni, L-Indirizzar tad-Diżinformazzjoni Online: Approċċ Ewropew, 26.4.2018, COM (2018) 236 final, disponibbli fuq: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51804.

² JOIN (2018) 36.

³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/meeting-multistakeholder-forum-disinformation>.

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-practice-disinformation>.

Il-firmatarji tal-Kodiċi huma meħtieġa jidentifikaw liema minn dawn l-impenji se josservaw, b'kunsiderazzjoni għar-rilevanza tagħhom tal-prodotti jew is-servizzi li jipprovdu. Il-Kodiċi jinkludi, bħala parti integrali, l-annessi li jidentifikaw il-politiki u l-azzjonijiet speċifiċi li l-firmatarji se jsegwu biex jimplimentaw il-Kodiċi.

Il-Kodiċi jistabbilixxi impenji addizzjonali li jeħtieġu firmatarji biex jirrapportaw dwar u jivvalutaw l-implimentazzjoni tal-Kodiċi, il-funzjonament u l-effikaċja, abbażi ta' rapporti annwali li se jiġu rieżaminati minn Organizzazzjoni oġġettiva ta' Terzi Persuni magħzula mill-firmatarji. Il-firmatarji jimpenjaw ruħhom ukoll li jikkooperaw mal-Kummissjoni fil-valutazzjoni tal-Kodiċi, inkluż l-għoti ta' informazzjoni fuq talba u t-tweġibiet ta' mistoqsijiet.

Fis-16 ta' Ottubru, il-firmatarji inizjali tal-Kodiċi pprovdeu is-sottoskrizzjonijiet formali għall-Kodiċi tagħhom li jidentifikaw l-impenji li kull firmatarju se jaderixxi magħhom u tabella li telenka l-aħjar prattiki rilevanti tal-kumpanija, kif ukoll il-miri ewlenin għall-implimentazzjoni ġenerali tal-Kodiċi fl-UE⁵. Il-firmatarji inizjali huma: Facebook, Google, Twitter u Mozilla kif ukoll l-assoċjazzjoni kummerċjali li tirrappreżenta l-pjattaformi online (EDIMA) u l-assoċjazzjonijiet kummerċjali li jirrappreżentaw l-industrija tar-reklamar u l-entitajiet ta' reklamar (EACA, IAB Europe, WFA u UBA)⁶.

Barra minn hekk, Facebook, Google, Twitter u Mozilla fasslu għadd ta' attivitajiet speċifiċi li huma se jwettqu qabel l-elezzjonijiet Ewropej fir-rebbiegħa 2019, b'enfasi fuq is-sigurtà u l-integrità tal-elezzjonijiet.

Il-Kummissjoni tqis li l-Kodiċi jipprovdi qafas xieraq biex jiġu segwiti l-oġġettivi għall-Kodiċi stabbiliti fil-Komunikazzjoni. Hija tqis ukoll li l-Kodiċi huwa konsistenti mal-Prinċipji tal-Kummissjoni għal Awtoregolamentazzjoni u Koregolazzjoni Aħjar. Il-firmatarji inizjali tiegħu jirrappreżentaw sehem kbir mis-settur tad-distribuzzjoni online tal-aħbarijiet.

Il-Kummissjoni tenfasizza li t-tlestija tal-Kodiċi għandha titqies bħala l-ewwel pass. Il-firmatarji issa jridu jaħdmu biex jiżguraw l-implimentazzjoni robusta, it-tkabbir u l-infurzar tal-politiki u l-azzjonijiet li jkunu identifikaw. Il-Kummissjoni hija tal-fehma li l-implimentazzjoni tiegħu jenħtieġ li titwettaq fuq bażi shiħa, effettiva u f'waqtha.

Il-Kummissjoni se titlob lill-firmatarji għal informazzjoni aġġornata dwar il-miżuri li ttieħdu għall-implimentazzjoni tal-Kodiċi sa tmiem l-2018. Il-Kummissjoni għandha l-ħsieb li tippubblika din l-informazzjoni f'Jannar 2019.

Barra minn hekk, bejn Jannar u Mejju 2019, il-Kummissjoni se twettaq monitoraġġ immirat tal-Kodiċi biex tivverifika li l-politiki effettivi b'mod partikolari li l-pertinenza għall-integrità tal-proċessi elettorali jkunu fis-seħħ qabel l-elezzjonijiet Ewropej, aktar speċifikament il-konformità ma' parametri ewlenin fil-Kodiċi (l-iskrutinju ta' tqegħid ta' reklami, it-trasparenza tar-reklamar politiku, l-għeluq ta' kontijiet foloz u s-sistemi ta' mmarrar għal bots awtomatizzati). Il-pjattaformi jenħtieġ li jipprovdu informazzjoni kompluta, inkluż billi jwieġbu għal talbiet speċifiċi tal-Kummissjoni, dwar kif qed jimplimentaw l-impenji fuq bażi ta' kull xahar. Din l-informazzjoni se tiġi ppubblikata wkoll.

Sa tmiem l-2019, il-Kummissjoni se twettaq valutazzjoni komprensiva fit-tmiem tal-perjodu ta' 12-il xahar inizjali tal-Kodiċi. Jekk ir-riżultati ma jkunux sodisfaċenti, il-Kummissjoni tista' tipproponi azzjonijiet ulterjuri, inkluż ta' natura regolatorja.

⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/online-platforms-advertisers-and-advertising-industry-present-commissioner-mariya-gabriel>.

⁶ Skont il-Kodiċi, il-firmatarji tal-assoċjazzjoni kummerċjali, filwaqt li ma jidhlux f'obbligi f'isem il-membri tagħhom, impenjaw ruħhom li jagħmlu lill-membri tagħhom konxji bis-shiħ tal-Kodiċi u jhegħgħom biex jingħaqdu miegħu jew isegwu l-prinċipji tiegħu, kif xieraq.

Fil-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Kodiċi fl-Istati Membri varji, il-Kummissjoni se titlob l-għajnuna tal-Grupp ta' Regolaturi Ewropej għas-Servizzi tal-Media Awdjoviziva (ERGA), in-netwerk indipendenti ta' regolaturi awdjovizivi skont id-Direttiva dwar is-Servizzi tal-Media Awdjoviziva (AVMSD). L-ERGA huwa f'pożizzjoni unika biex iwettaq dan il-kompitu minhabba l-għarfien espert u l-kompetenza tal-membri tiegħu. Il-Kummissjoni tista' wkoll titlob l-għajnuna tal-osservatorju awdjoviziv Ewropew.

Fil-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-Kodiċi, il-Kummissjoni tipprevedi li tigbor l-informazzjoni li ġejja minghand il-firmatarji:

A. Skrutinju tat-tqegħid ta' reklami	
1. L-użu ta' politiki u proċessi biex ifixklu inċentivi ta' reklamar u monetizzazzjoni għal imġiba rilevanti	<ul style="list-style-type: none"> • In-numru ta' kontijiet li tnehhew minhabba vjolazzjoni ta' politiki ta' reklamar tal-pjattaforma (pereż. politiki kontra rappreżentazzjoni hażina) • Il-politiki stabbiliti biex jiżgradaw is-siti jew il-kontijiet li jxerrdu d-diżinformazzjoni jew informazzjoni mhux awtentika (pereż., click-bait) • Il-perċentwal ta' kuntratti bejn l-entitajiet ta' reklamar u l-operaturi tan-netwerks tar-reklami bi stipulazzjonijiet tas-sikurezza tad-ditta kontra t-tqegħid ta' reklami fuq is-siti web ta' diżinformazzjoni • Għadd ta' siti web blokkjati minhabba kontenut duplikat jew ta' "scraping" prodott minn siti web oħrajn
B. Reklamar politiku u reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi	
2. Il-htieġa li r-reklami kollha jkunu jintgħarfu b'mod ċar minn kontenut editorjali	<ul style="list-style-type: none"> • Ir-reklami jkunu mmarkati sew bhala reklamar politiku ta' % tar-reklami politiċi kollha • L-azzjonijiet meħuda biex jiġi żgurat li r-reklami politiċi kollha jkunu mmarkati sew • In-numru ta' reklami politiċi jew ibbażati fuq kwistjonijiet li jitnehhew minhabba n-nuqqas ta' konformità mal-linji gwida tal-pjattaforma dwar it-trasparenza tar-reklamar politiku
3. Il-permess għall-iżvelar pubbliku ta' reklamar politiku	<ul style="list-style-type: none"> • Iż-żieda ta' għadd ta' rekords mar-repożitorji ta' żvelar pubbliku • L-informazzjoni dwar l-ammonti li waslu minn partiti politiċi, kandidati, kampanji u fondazzjonijiet għal reklamar politiku jew ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi • Il-politiki biex tiġi vverifikata l-identità tal-fornituri ta' reklami politiċi
4. It-tfassil ta' approċċi biex jiġi żvelat reklamar ibbażat fuq kwistjonijiet speċifiċi	<ul style="list-style-type: none"> • L-informazzjoni rilevanti dwar il-progress fuq dan l-impenn

C. Integrità tas-servizzi	
5. L-implimentazzjoni ta' politiki ċari rigward l-identità u l-użu hażin ta' bots awtomatizzati fuq is-servizzi tagħhom	<ul style="list-style-type: none"> • In-numru ta' kontijiet foloz attivi identifikati • In-numru ta' kontijiet foloz attivi identifikati diżattivati minhabba ksur ta' pjattaforma politika • L-informazzjoni dwar il-miżuri biex jiġi żgurat li l-bots kollha jkunu ttikkettjati b' mod ċar bħala tali • L-azzjonijiet kontra għadd ta' karigi, stampi, filmati jew kummenti minhabba vjolazzjoni tal-politiki tal-pjattaforma dwar l-użu hażin ta' bots awtomatizzati
6. Id-dhul fis-seħh ta' politiki dwar x'jikkostitwixxi l-użu mhux permess ta' sistemi awtomatizzati	<ul style="list-style-type: none"> • L-informazzjoni rilevanti dwar politiki marbutin mal-użu hażin ta' bots, inkluża informazzjoni dwar tali interazzjonijiet immexxija minn bots • In-numru ta' bots diżattivati għal attivitajiet malizzjużi li jiksru l-politiki tal-pjattaformi
D. Għoti ta' setghat lill-konsumaturi	
7. L-investment fi prodotti, teknoloġiji u programmi [...] biex in-nies jiġu megħjuna jiehdu deċiżjonijiet infurmati meta jiltaqghu ma' aħbarijiet online li jistgħu jkunu foloz	<ul style="list-style-type: none"> • L-informazzjoni rilevanti dwar l-investimenti magħmula f' dawn l-għodod jew progress iehor għal dan l-impenn • L-informazzjoni dwar l-użu effettiv ta' għodod bħal dawn minn konsumaturi • L-informazzjoni dwar kollaborazzjonijiet ma' organizzazzjonijiet tal-mezzi tax-xandir u ma' verifikaturi tal-fatti biex dan l-impenn isir, inkluż l-iżvilupp ta' indikaturi ta' affidabbiltà • L-informazzjoni dwar miżuri biex il-kontenut ivverifikat isir aktar vizibbli u mifrux.
8. L-investment f' mezzi teknoloġiċi biex tinghata prijorià lil informazzjoni rilevanti, awtentika u awtoritattiva fejn xieraq fit-tiftix, feeds, jew kanali oħrajn ta' distribuzzjoni awtomatikament ikklassifikati.	<ul style="list-style-type: none"> • L-informazzjoni rilevanti dwar il-progress fuq dan l-impenn • L-informazzjoni dwar il-kollaborazzjonijiet ma' organizzazzjonijiet tal-mezzi tax-xandir u ma' verifikaturi tal-fatti biex jitwettaq dan l-impenn, inkluż l-iżvilupp ta' indikaturi ta' affidabbiltà
9. L-investment fil-karatteristiċi u l-istrumenti li jagħmluha aktar faċli għan-nies li jsibu varjetà ta' prospettivi dwar temi ta' interess pubbliku	<ul style="list-style-type: none"> • L-informazzjoni rilevanti dwar l-investimenti magħmula f' dawn l-għodod jew progress iehor għal dan l-impenn • L-informazzjoni dwar id-disponibbiltà ta' għodod bħal dawn u l-użu ta' tali

	ghodod mill-konsumaturi
10. Is-shubija mas-soċjeta' ċivili, il-gvernijiet, l-istituzzjonijiet edukattivi, u partijiet ikkonċernati oħrajn biex jiġu appoġġjati l-isforzi mmirati lejn it-titjib tal-ħsieb kritiku u l-litteriżmu tal-media diġitali	<ul style="list-style-type: none"> L-informazzjoni dwar l-inizjattivi mwettqa jew ippjanati mill-firmatarji, inkluż il-livell ta' kopertura madwar l-Istati Membri
11. Inkoraġġiment għad-dhul fis-suq ta' ghodod li jgħinu lill-konsumaturi jifhmu għalfejn qed jaraw reklami partikolari	<ul style="list-style-type: none"> L-informazzjoni dwar l-użu attwali ta' ghodod bħal dawn u l-użu mill-konsumaturi
E. Għoti ta' setgħat lill-komunità tar-riċerka	
12. L-appoġġ għall-isforzi indipendenti <i>in bona fide</i> għall-identifikazzjoni tad-dizinformazzjoni u l-fehim tal-impatt tagħha	<ul style="list-style-type: none"> L-informazzjoni dwar kollaborazzjonijiet ma' verifikaturi tal-fatti u r-riċerkaturi, inklużi r-rekords kondiviżi
13. Ma jkunx hemm projbizzjoni jew skoraġġiment fir-riċerka <i>in bona fide</i> rigward id-dizinformazzjoni u reklamar politiku fuq il-pjattaformi tagħhom	<ul style="list-style-type: none"> L-informazzjoni dwar il-politiki li jimplimentaw dan l-impenn
14. Inkoraġġiment għal riċerka fl-ambitu tad-Dizinformazzjoni u r-reklamar politiku	<ul style="list-style-type: none"> L-informazzjoni dwar il-politiki li jimplimentaw dan l-impenn
15. L-organizzazzjoni ta' avveniment annwali biex jiġu mhegga d-diskussjonijiet fl-akkademja, u l-komunità tal-verifika tal-fatti u l-membri tal-katina tal-valur	<ul style="list-style-type: none"> Ir-rapport dwar l-avveniment annwali

Din l-informazzjoni jenħtieġ li tiġi pprovduta fuq il-bażi tal-Istati Membri individwali sabiex tippermetti l-valutazzjoni ta' lakuni u varjazzjonijiet fl-implimentazzjoni tal-Kodiċi u l-impatt madwar l-Unjoni.

Il-Kummissjoni tirrikonoxxi, kif jiddikjara l-Kodiċi, li “*minħabba li diversi Firmatarji joperaw b'mod differenti, b'finijiet, teknoloġiji u udjenzi differenti, il-Kodiċi jippermetti approċċi differenti biex jinkiseb l-ispirtu tad-dispożizzjonijiet tiegħu*”. L-informazzjoni li jipprovdu l-firmatarji jenħtieġ li għalhekk tirrifletti l-partikolaritajiet tas-servizzi rispettivi tagħhom.

Huwa importanti wkoll li jinstab bilanċ bejn id-dritt għal liberta' ta' espressjoni u l-ħtieġa għaċ-ċittadini biex ikunu infurmati b'mod xieraq. F'dan il-kuntest, għandu jitfakkar li d-dizinformazzjoni hafna drabi ma tikkwalifikax bħala kontenut illegali; meta tikkwalifika (pereż. bħala malafama jew diskors ta' mibegħda), se tkun ukoll soġġetta għal rimedji speċifiċi skont il-ligi tal-Unjoni jew nazzjonali (pereżempju, it-tneħħija ta' kontenut), li l-effettività tagħha tista' tkun kwantifikabbli. Il-Kodiċi jindirizza firxa ta' objettivi marbutin mad-dizinformazzjoni, li xi wħud minnhom jistgħu jiġu kkwantifikati, bħalma huma t-trasparenza ta' reklami politiċi jew il-miżuri biex jitnaqqas in-numru ta' kontijiet foloz, filwaqt li oħrajn, bħall-għoti ta' setgħat lill-konsumatur, jistgħu jiġu implimentati b'modi li mhux dejjem ikunu kwantifikabbli. Għal dawn ir-raġunijiet, il-valutazzjoni ġenerali tal-Kodiċi se tinkludi neċessarjament kemm *data* kwalitattiva kif ukoll kwantitattiva għal analizi kif xieraq.

2.1.2 Tishih tal-verifika tal-fatti, l-għarfien kollettiv, u l-kapaċità ta' monitoraġġ fl-ambitu tad-dizinformazzjoni

Il-Kummissjoni impenjat ruħha, bħala l-ewwel pass, biex tappoġġja l-ħolqien ta' netwerk Ewropew indipendenti ta' verifikaturi tal-fatti. Bħala t-tieni pass, il-Kummissjoni impenjat

ruhha li tnedi pjattaforma online sikura Ewropea dwar id-dizinformazzjoni, li toffri għodod analitiċi u għbir tad-*data* transfruntiera, inkluż *data* miftuħa għall-Unjoni kollha u pjattaformi online biex jappoġġjaw l-użu tad-*data*, l-identifikazzjoni u l-analiżi ta' xejriet ta' sorsi ta' dizinformazzjoni u modi ta' tixrid.

Fl-2018, il-Kummissjoni organizzat għadd ta' sessjonijiet ta' hidma tekniċi ma' rappreżentanti tal-komunità tal-verifika tal-fatti. Hija għażlet proġetti rilevanti skont il-programm ta' riċerka u innovazzjoni Orizzont 2020. Barra minn hekk, il-Kummissjoni, f'kooperazzjoni mal-Parlament Ewropew, organizzat konferenza tal-verifika tal-fatti, b'kunsiderazzjoni għall-elezzjonijiet Ewropej.⁷

Dawn l-azzjonijiet ikkontribwew għal:

- immappjar u netwerking flimkien bejn l-organizzazzjonijiet tal-verifika tal-fatti indipendenti fl-Istati Membri;
- żgurar ta' liema għodod u servizzi huma essenzjali u jistgħu jtejbu l-attivitajiet tal-verifika tal-fatti u l-impatt tagħhom (pereż. aċċess għal *data* tal-EUROSTAT, għodod ta' traduzzjoni, stream awtomatizzata ta' verifika tal-fatti minn organizzazzjonijiet rilevanti tal-verifika tal-fatti);
- identifikazzjoni ta' standards professjonali u etiċi għal verifika tal-fatti indipendenti; u
- forniment ta' għodod u appoġġ infrastrutturali għal organizzazzjonijiet tal-verifika tal-fatti.

B'mod partikolari, l-azzjoni għal appoġġ **SOMA** (Osservatorju Soċjali għad-Dizinformazzjoni u l-Analiżi tal-media Soċjali)⁸, giet magħzula taht l-ambitu tal-programm Orizzont 2020 biex tinholq komunità multidixxiplinarja, inkluż verifikaturi tal-fatti u riċerkaturi akkademiċi, biex titjeb l-identifikazzjoni kif ukoll il-kapaċitajiet analitiċi u jiġu mifhuma aħjar id-diversi tipi ta' theddid ta' dizinformazzjoni. Għal dan il-għan, SOMA, li giet immedija fl-1 ta' Novembru 2018, se tippovdi infrastruttura pilota tal-IT.

Biex jithejja t-tieni pass, fl-ambitu tal-programm ta' hidma tal-2019, il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa, il-Kummissjoni pproponiet il-ħolqien ta' infrastruttura ta' servizz diġitali għid għall-istabbiliment ta' Pjattaforma Ewropea dwar id-Dizinformazzjoni. L-infrastruttura tas-servizz diġitali jenħtieġ li żżid il-kollaborazzjoni bejn il-verifikaturi tal-fatti u r-riċerkaturi akkademiċi sabiex tiġi żgurata kopertura sħiħa tat-territorju tal-Unjoni u jiġu ffaċilitati l-iżvilupp u l-interkonnessjoni tal-organizzazzjonijiet nazzjonali rilevanti.

L-azzjonijiet meħuda mill-Kummissjoni ziedu l-interess fl-attivitajiet tal-verifika tal-fatti fl-Ewropa. Il-pjattaformi online, il-mezzi tal-media, u l-verifikaturi tal-fatti qed jippjanaw proġetti fl-ambitu tal-elezzjonijiet Ewropej li ġejjin.

Pereżempju, in-Netwerk Internazzjonali għall-Verifika tal-Fatti (IFCN) qed johloq alleanza ta' verifikaturi tal-fatti Ewropej, li għandhom jikkontribwixxu għal proġett iffokat fuq l-elezzjonijiet tal-Parlament Ewropew. Proġett simili huwa ppjanat mill-Unjoni Ewropea tax-Xandir (EBU), li tirrappreżenta l-organizzazzjonijiet tal-media tas-servizz pubbliku. Il-pjattaformi online, bħal Google u Facebook, esprimew l-interess tagħhom fil-kollaborazzjoni ma' proġetti bħal dawn. L-azzjoni ta' appoġġ SOMA jenħtieġ li tippromwovi l-kooperazzjoni fost dawn l-inizjattivi u ssahħah l-effiċjenza u l-impatt tagħhom.

Il-proġett jenħtieġ li jopera skont l-istandards professjonali stabbiliti u rikonoxxuti (pereż., il-prinċipji IFCN, ir-riċerka etika, u l-istandards ġurnalistiċi). Barra minn hekk, il-parteciċipanti

⁷ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180920IPR14065/fact-checking-in-the-eu>.

⁸ www.disinfoobservatory.org.

jenhtieg li joperaw b'indipendenza shiha, hielsa minn interferenza pubblika u bbażata fuq governanza stabbiliti permezz tal-organizzazzjonijiet parteċipanti.

Madankollu, l-isforzi ta' verifika tal-fatti attwali ma joffrux biżżejjed kopertura ġeografika jew ma għandhomx il-kapaċità li jzommu ruħhom aġġornati maż-żieda fil-volumi ta' kontenut tal-aħbarijiet online. Pereżempju, in-netwerk IFCN bħalissa jkopri biss 12-il Stat Membru. In-netwerk tal-verifika tal-fatti tal-EBU filwaqt li għandha kopertura madwar l-Ewropa kollha, tipprovdi biss servizzi lill-membri tal-EBU. Barra minn hekk, l-attivitajiet ta' verifika tal-fatti huma ħafna drabi limitati għall-verifika tal-kontenut online, mingħajr analizi tas-sorsi u modi ta' dizinformazzjoni.

Filwaqt li l-infrastruttura tas-servizz diġitali ffinanzjata bil-programm tal-Facilità Nikkollegaw l-Ewropa jenhtieg li tipprovdi infrastrutturi biex tiffaċilita n-netwerking u l-iskambju transfruntier ta' informazzjoni bejn il-verifikaturi tal-fatti u r-riċerkaturi akkademiċi, rispons effiċjenti u effettiv għal theddid ta' dizinformazzjoni jitlob it-tisħiħ tal-identifikazzjoni u l-kapaċitajiet analitiċi bbażati fuq għarfien speċifiku ta' ambjenti lokali ta' informazzjoni. Għalhekk, hemm bżonn li jiġu żviluppati komunitajiet multidixxiplinarji ta' verifikaturi tal-fatti u riċerkaturi akkademiċi fil-livell nazzjonali, li se jirrikjedu l-kooperazzjoni attiva tal-Istati Membri.

2.1.3. Titrawwem ir-responsabbiltà online

Bl-għan li tiżdied il-fiduċja u r-responsabbiltà online, il-Kummissjoni impenjat ruħha li tippromwovi l-użu ta' sistemi online volontarji li jippermettu l-identifikazzjoni ta' fornituri ta' informazzjoni bbażata fuq mezzi elettroniki affidabbli ta' identifikazzjoni u ta' awtentikazzjoni.

Għal dan il-għan, il-Kummissjoni mmobilizzat in-Netwerk ta' Kooperazzjoni stabbilit skont ir-Regolament tas-Servizz ta' Awtentikazzjoni elettronika u Identifikazzjoni (eIDAS) u nediet diskussjonijiet dwar kif jista' jinkiseb progress f'dan il-qasam fl-10 laqgħa tan-Netwerk ta' Kooperazzjoni fil-11 ta' Lulju 2018.

Il-Kummissjoni kienet involuta wkoll fil-proġett Orizzont 2020 **Co-inform**, li l-oġġettiv tiegħu huwa li tinholoq għodda teknoloġika faċli għall-utenti, bl-użu ta' metodoloġija ta' kokreazzjoni, biex jiġi żgurat li dawk li jfasslu l-politika, il-verifikaturi tal-fatti u ċ-ċittadini jkunu involuti fit-titjib tal-effiċjenza tat-teknoloġija ta' identifikazzjoni ta' dizinformazzjoni. Il-proġett jinvolvi riċerkaturi akkademiċi, kumpaniji tat-teknoloġija u verifikaturi tal-fatti minn Stati Membri differenti. Huwa jenhtieg li jesplora l-użu ta' mezzi ta' identifikazzjoni u awtentifikazzjoni affidabbli, allinjati mar-Regolament eIDAS, għall-identifikazzjoni ta' fornituri ta' informazzjoni, bil-għan li dan l-approċċ pilota jiġi inkluż fl-għodod tagħhom.

Il-proġett jenhtieg li jappoġġja n-Netwerk ta' Kooperazzjoni fl-isforzi tiegħu biex tiġi promossa l-adozzjoni volontarja tal-għodod u servizzi eIDAS biex tiġi żgurata l-identifikazzjoni u l-awtentikazzjoni tal-fornituri tal-informazzjoni (siti web, entitajiet naturali u legali).

Id-djalogu bejn il-Kummissjoni u l-Istati Membri fl-2018 qajjem kuxjenza dwar kif l-għodod u s-servizzi eIDAS jistgħu jiġu invokati biex tiġi trattata d-dizinformazzjoni billi tiżdied l-affidabbiltà u tiġi inkoraġġuta imġiba aktar responsabbli online. Il-Kummissjoni se tkompli taħdem mal-fornituri tan-Netwerk u l-pjattaforma ta' Kooperazzjoni fit-trawwim tal-iżvilupp u l-użu volontarju ta' sistemi għall-identifikazzjoni sikura ta' fornituri ta' informazzjoni bbażati fuq l-oġġla standards ta' sigurtà u privatezza, inkluż l-użu possibbli ta' psewdonimi vverifikati.

2.1.4. Użu ta' teknoloġiji ġodda

Il-Kummissjoni impenjat ruħha li tagħmel użu sħiħ mill-programm qafas Orizzont 2020 biex timmobilizza teknoloġiji ġodda u biex tesplora l-possibbiltà ta' appoġġ addizzjonali għal għodod li jiġġieldu kontra d-dizinformazzjoni, thaffef il-ħin qabel it-tqegħid fis-suq tal-attivitajiet ta' innovazzjoni b'impatt kbir u tinkoraġġixxi sħubijiet ta' riċerkaturi u negozji.

Fl-2013, il-Kummissjoni bdiet il-finanzjament tal-ewwel azzjonijiet tar-riċerka u l-innovazzjoni ffokati fuq l-iżvilupp ta' teknoloġiji ġodda biex tgħin tivvaluta l-veracità tal-kontenut online. Proġetti bħal **SocialSensor** u **Reveal** kienu pijunieri f'dan il-qasam u holqu għodod li issa jintużaw minn organizzazzjonijiet kbar tal-aħbarijiet u organizzazzjonijiet mhux governattivi.

Bħalissa, skont il-Kunsill Ewropew għar-Riċerka (European Research Council, ERC) u Orizzont 2020, hemm diversi azzjonijiet bil-għan li jitjeb il-fehim tad-dizinformazzjoni online u l-iżvilupp ta' għodod ġodda għal verifika tal-kontenut. Il-proġetti tal-ERC **Comprop** u **Botfind** qegħdin jistharrġu kif sistemi awtomatizzati għal tixrid u indirizzar ta' propaganda iħallu impatt fuq id-diskors pubbliku fl-Ewropa. Il-proġett ERC **Debunker** qed janalizza, minn perspettiva teoretika, il-problema ta' perċezzjonijiet żbaljati fir-rigward ta' kwistjonijiet soċjali fil-popolazzjoni Ewropea u strategiji possibbli biex jitnaqqas l-impatt tagħhom.

Il-proġett Orizzont 2020 **Invid** jiffoka fuq l-iżvilupp ta' għodod li jivverifikaw kontenut awdjoviziv. Dawn l-għodod huma essenzjali meta wiehed jikkunsidra li t-teknoloġiji li joħolqu manipolazzjoni ta' filmati (deep fakes) huma pjuttost faċli biex jiġu aċċessati u użati. Proġett ieħor fl-ambitu tal-Orizzont 2020, **Fandango**, iħares lejn soluzzjonijiet li jgħinu lill-media tradizzjonali biex tidentifika aħjar in-narrattivi foloz online.

Peress li t-teknoloġija tal-informazzjoni u l-fenomeni ta' dizinformazzjoni online qed jevolvu malajr, il-Kummissjoni ddecidiet li ssahħah l-isforzi. Hija għazlet erba' azzjonijiet ġodda ta' riċerka u innovazzjoni, għal madwar EUR 10 miljun ta' kontribuzzjoni tal-Unjoni. L-azzjonijiet magħżula huma: Eunomia (soluzzjoni ta' sors miftuħ biex tidentifika s-sorsi ta' informazzjoni), SocialTruth (ekosistema mqasma li tippermetti aċċess faċli għal diversi servizzi ta' verifika), Provenance (soluzzjoni intermedjarja b'xejn għal kontenut diġitali) u WeVerify (sfidi ta' verifika tal-kontenut permezz ta' approċċ partecipatorju ta' verifika). Dawn il-proġetti l-ġodda għandhom l-għan li jiżviluppaw servizzi għal komunitajiet, li huma attivi fil-ġlieda kontra d-dizinformazzjoni online.

Barra minn hekk, fil-proposta għal programm Orizzont Ewropa⁹, il-Kummissjoni pproponiet biex tiddedika l-isforzi biex:

- tiġi salvagwardjata l-istabbiltà demokratika u ekonomika permezz tal-iżvilupp ta' għodod ġodda biex tiġi miġġielda d-dizinformazzjoni online;
- jinftiehem aħjar ir-rwol tal-istandards ġurnalistiċi u l-kontenut iġġenerat mill-utenti f'soċjetà iperkonnessa; u
- tiġi appoġġjata l-applikazzjoni tal-Internet tal-ġenerazzjoni li jmiss u servizzi inkluż media immersiva u affidabbli, il-media soċjali u n-netwerks soċjali.

2.2 Proċessi elettorali sikuri u reżiljenti

It-tieni sett ta' azzjonijiet li jindirizzaw il-manipolazzjoni u t-tattiċi ta' dizinformazzjoni użati matul il-proċessi elettorali. Sabiex ikun hemm proċessi elettorali sikuri u reżiljenti, il-

⁹ COM(2018) 435.

Komunikazzjoni pproponiet li jingħata bidu għal djalogu kontinwu biex l-Istati Membri jigu meġġuna fil-ġestjoni tar-riskji għal proċess elettorali demokratiku minn attacki ċibernetiċi u diżinformazzjoni, partikolarment fl-isfond tal-elezzjonijiet Ewropej fl-2019.

Għal dan il-għan, fl-2018, il-Kummissjoni bdiet djalogu kostruttiv mal-Istati Membri. Dan inkluda l-ewwel skambju fil-konferenza dwar l-aħjar prattiki elettorali li saret bejn il-25 u s-26 ta' April 2018, li involva wkoll ir-rappreżentanti tal-Grupp ta' Kooperazzjoni tas-Sigurtà tan-Networks u tal-Infommazzjoni (Networks and Information Security, NIS) u l-komitati elettorali.

Abbażi tal-kontribuzzjonijiet tal-awtoritajiet responsabbli għall-implimentazzjoni tad-Direttiva NIS¹⁰ u l-appoġġ ipprovdut mill-Kummissjoni u l-Aġenzija Ewropea dwar is-Sigurtà tan-Networks u l-Infommazzjoni (ENISA), f' Lulju 2018 il-Grupp ta' Kooperazzjoni NIS ippreżenta Kompjendju dwar iċ-ċibersigurtà tat-teknoloġija elettorali¹¹. Il-Kompjendju huwa dokument prattiku li jagħti ħarsa lejn theddid speċifiku u jipprovi eżempji utli għall-komitati elettorali dwar kif jiġġestixxu r-riskji fuq iċ-ċibersigurtà tal-elezzjonijiet.

Konferenza ta' Livell Għoli "Interferenza Elettorali fl-Era Digitali: Il-bini tar-Reziljenza għal Theddid bl-Użu tal-Internet"¹² saret bejn il-15 u s-16 ta' Ottubru 2018 fi Brussell. Il-Konferenza ppermettiet lill-partecipanti biex jiksbu fehim aħjar tal-kwistjonijiet marbutin maċ-ċibersigurtà tal-elezzjonijiet u ppermettiet lill-awtoritajiet kompetenti tal-NIS u lill-komitati elettorali biex jiddiskutu l-passi possibbli li jmiss rilevanti għall-implimentazzjoni ta' miżuri ta' sigurtà rigward l-elezzjonijiet Ewropej li jmiss.

Il-Kummissjoni laqqgħet għadd ta' partijiet ikkonċernati biex jiddiskutu d-demokrazija fl-Ewropa, inkluz il-proċess elettorali reziljenti u dibattitu demokratiku miftuħ, waqt il-Kollokju annwali tagħha dwar id-drittijiet fundamentali, li sar bejn is-26 u s-27 ta' Novembru fi Brussell. Attendew bosta mijiet ta' partijiet ikkonċernati, inkluzi dawk li jfasslu l-politika nazzjonali u Ewropea, organizzazzjonijiet internazzjonali, organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, rappreżentanti tal-media u l-media soċjali, id-dinja tan-negozju u dik edukattiva, u identifikaw toroq ġodda biex titrawwem partecipazzjoni demokratika ħielsa, miftuħa u b'saħħitha.

Il-Kummissjoni se ssegwi l-konkluzjonijiet tal-kollokju¹³, inkluz permezz tal-hidma ta' networks ta' kooperazzjoni elettorali nazzjonali u Ewropej, li bħalissa qed jigu stabbiliti fil-qafas tal-pakkett elettorali tal-Kummissjoni ta' Settembru 2018¹⁴. In-networks elettorali nazzjonali se jgħaqqdu flimkien l-awtoritajiet b'responsabbiltà għal elezzjonijiet ma' awtoritajiet oħra inkluzi r-regolaturi tal-media, u l-protezzjoni tad-*data* u l-awtoritajiet taċ-ċibersigurtà. In-network ta' kooperazzjoni Ewropea se tappoġġja l-iskambju ta' informazzjoni u l-aħjar prattiki fost l-Istati Membri u l-korpi tal-Unjoni, u se jiltaqa' għall-ewwel darba f' Jannar 2019.

¹⁰ Id-Direttiva (UE) 2016/1148 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Lulju 2016 dwar miżuri għal livell għoli komuni ta' sigurtà tan-networks u tas-sistemi tal-infommazzjoni madwar l-Unjoni.

¹¹ Pubblikazzjoni CG 03/2018 - Kompjendju dwar iċ-ċibersigurtà tat-teknoloġija elettorali. Disponibbli hawnhekk: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=53645.

¹² https://ec.europa.eu/epsc/events/election-interference-digital-age-building-resilience-cyber-enabled-threats_en.

¹³ Is-segwitu se jiffoka fuq l-azzjonijiet li fuqhom intlaħaq kunsens, li jistgħu jinkludu, pereżempju, valutazzjoni tas-suffiċjenza fil-kuntest online ta' regoli nazzjonali eżistenti dwar it-trasparenza tar-reklamar politiku.

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-cybersecurity-elections-recommendation-5949_en.pdf.

L-attivitajiet tal-Kummissjoni matul l-2018 kkonsolidaw id-djalogu bejn il-Kummissjoni u l-Istati Membri, holqu aktar kuxjenza u saħħew il-kapaċitajiet biex jiġu ġestiti r-riskji għal proċess elettorali demokratiku kkawżati minn attakki ċibernetiċi u diżinformazzjoni.

2.3. Trawwim tal-edukazzjoni u tal-litteriżmu fil-media

It-tielet sett ta' azzjonijiet jiffukaw fuq it-trawwim tal-edukazzjoni u l-litteriżmu fil-media. L-iżvilupp tul il-hajja ta' kompetenzi kritiċi u diġitali huwa kruċjali biex tissaħħah ir-reziljenza tas-soċjetajiet tagħna għad-diżinformazzjoni. Il-Komunikazzjoni pproponiet azzjonijiet godda għal dan il-ghan, inkluż: l-appoġġ għall-ġhotti ta' materjali edukattivi minn verifikaturi tal-fatti indipendenti u organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili lill-iskejjel u lill-edukaturi; l-organizzazzjoni ta' Ġimgħa Ewropea għal-Litteriżmu fil-Media; l-analiżi tal-possibbiltà li jiżdied il-litteriżmu fil-media għall-kriterji użati mill-OECD fir-rapporti komparattivi tagħha dwar il-valutazzjoni internazzjonali tal-istudenti; u aktar inkoraġġiment għall-implimentazzjoni tal-inizjattivi li għaddejjin bħalissa dwar il-ħiliet diġitali, l-edukazzjoni u l-apprentistat.

Wara l-adozzjoni tal-Komunikazzjoni, il-firmatarji tal-Kodiċi ta' Prattika dwar id-Diżinformazzjoni impenjaw ruħhom li jikkollaboraw mas-soċjetà ċivili, il-gvernijiet, l-istituzzjonijiet edukattivi, u partijiet ikkonċernati oħra sabiex jappoġġjaw l-isforzi għat-titjib tal-ħsieb kritiku u l-litteriżmu tal-media diġitali, inklużi azzjonijiet ta' taħriġ u l-provvista ta' għodod biex jgħinu lill-utenti jidentifikaw id-diżinformazzjoni.

F'Ġunju 2018, il-Kummissjoni ddiskutiet mal-awtoritajiet nazzjonali u mal-partijiet ikkonċernati fil-Grupp ta' Esperti fil-Litteriżmu fil-Media, għażliet possibbli għall-organizzazzjoni ta' Ġimgħa Ewropea il-Litteriżmu fil-Media (EUMLW) fl-2019 biex titqajjem kuxjenza dwar id-diżinformazzjoni. L-EUMLW jenħtieġ li tgħaqqad avvenimenti u inizjattivi fil-livell tal-Unjoni ma' avvenimenti li jseħħu fil-livell nazzjonali (sessjonijiet ta' hidma, sessjonijiet ta' bibien miftuħin fi kmamar tal-aħbarijiet u korsijiet ta' taħriġ prattiku dwar l-użu tal-media soċjali) biex tibbenefika minn effett multiplikatur. Għandha bħala għan ukoll l-involvement tal-partijiet ikkonċernati li jappartjenu għall-komunitajiet tal-“Internet Aktar Sikur” u l-“Koalizzjoni għall-Ħiliet u l-Impjiegi Diġitali” sabiex jiġu żgurati sinerġiji ma' dawn l-inizjattivi. Il-ġimgħa jenħtieġ li tenfasizza b'mod partikolari fuq l-isfida tad-diżinformazzjoni b'kunsiderazzjoni għall-elezzjonijiet Ewropej tal-2019 li ġejjin.

Il-Kummissjoni kkofinanzjat Ċentri għal Internet Aktar Sikuri fl-Istati Membri biex jaġixxu bħala multiplikaturi tal-kampanja # SaferInternet4EU, li għandha l-ghan li tqajjem kuxjenza dwar il-litteriżmu fil-media, billi tinforma lill-ġenituri u lill-professionisti dwar l-opportunitajiet u r-riskji online u tippromwovi l-użu pożittiv tal-media fost it-tfal u ż-żgħażaġh. B'mod partikolari, din il-kampanja tikkontribwixxi biex tagħti s-setgħat lill-utenti tal-internet biex jirrikonoxxu preġudizzju, propaganda jew informazzjoni qarrieqa¹⁵.

Barra minn hekk, l-AVMSD riveduta li jmiss, diġà approvata mill-Kunsill, fis-6 ta' Novembru 2018, tirrikonoxxi l-importanza tal-litteriżmu fil-media u tintroduċi obbligu legali għall-Istati Membri biex “jippromwovu u jieħdu miżuri għall-iżvilupp ta' ħiliet ta' litteriżmu fil-media” (l-Artikolu 33a). Barra minn hekk, b'kunsiderazzjoni għar-rwol ċentrali tal-pjattaformi tal-kondiviżjoni tal-filmati li jagħtu aċċess għal kontenut awdjoviziv u r-responsabbiltà soċjetali li tirriżulta, l-AVMSD riveduta tobbligahom biex jipprovdu “għal miżuri u għodod effettivi ta' litteriżmu fil-media u jqajmu kuxjenza fost l-utenti dwar dawn il-miżuri u l-għodod” (l-Artikolu 28b(3)(j)). Dawn id-dispożizzjonijiet jintroduċu regoli għall-

¹⁵ Aġġornamenti regolari, ir-riżorsi, u lista ta' avvenimenti tal-internet iktar sikuri fl-Istati Membri jistgħu jinstabu fuq il-portal: www.betterinternetforkids.eu.

Istati Membri u l-pjattaformi tal-kondiviżjoni tal-filmati dwar il-litteriżmu fil-media, u jistabbilixxu sistema ta' koregolazzjoni b'kooperazzjoni msaħħa bejn l-industrija, is-soċjetà ċivili, l-Istati Membri u r-regolaturi.

Skont din id-Direttiva, l-Istati Membri se jkollhom jirrapportaw lill-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni tal-pjanijiet tagħhom fil-litteriżmu fil-media. Il-Kummissjoni, f'konsultazzjoni mal-Kumitat ta' Kuntatt, se toħroġ linji gwida dwar l-ambitu ta' dan l-obbligu ta' rappurtar.

L-awtoritajiet regolatorji awdjoviżivi nazzjonali wettqu wkoll hidma fl-ERGA (il-grupp ta' esperti tal-Kummissjoni tar-regolaturi awdjoviżivi) fuq il-pluralità tal-media, li tkopri kwistjonijiet bħal kopertura tal-media bbilanċjata u imparzjali waqt l-elezzjonijiet, stharrig tal-opinjoni pubblika u kampanji politiċi.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni kompliet id-diskussjoni tagħha fl-2018 mal-OECD dwar il-possibbiltà li żżid il-litteriżmu fil-media għall-kriterji użati mill-organizzazzjoni fir-rapporti komparattivi tagħha, b'enfasi fuq il-kwestjonarju li jmiss għall-Programm tal-valutazzjoni internazzjonali tal-istudenti (PISA) 2021. Għal dan il-għan, l-OECD kienet lesta li taċċetta s-suggeriment tal-Kummissjoni biex tkopri d-dizinformazzjoni online u l-aħbarijiet foloz bħala parti mill-kwestjonarju ta' familjarità tal-ICT, li għandhom jikkontribwixxu għar-rieżami tal-kriterji ta' valutazzjoni PISA. L-OECD bħalissa qiegħda fil-proċess biex tiffinalizza l-kwestjonarju b'abbozz ta' mistoqsijiet li huma pplanati biex jiġu ttestjati f' 2019.

Fir-rigward tal-hiliet diġitali, 23 Koalizzjoni Nazzjonali, li nholqu minn mindu tnediet il-Koalizzjoni għall-Hiliet u l-Impjiegi Diġitali f'Diċembru 2016, offrew għadd kbir ta' attivitajiet bħal taħriġ online u wiċċ imb wiċċ, kampanji ta' sensibilizzazzjoni u ċertifikazzjonijiet għall-Ewropej biex itejbu l-hiliet diġitali tagħhom.

F'Ottubru 2018, il-Bord tat-Tmexxija tal-Koalizzjoni għall-Hiliet u l-Impjiegi Diġitali, stabbilit f'Settembru 2017, ippreżenta l-prijoritajiet tiegħu għax-xhur li ġejjin li jinkludu l-promozzjoni u l-istimulazzjoni tal-ghodod eżistenti biex jappoġġjaw l-akkwist ta' hiliet diġitali għal kulhadd u l-espansjoni tal-Ġimgha tal-UE tal-Ikkowdjar ¹⁶ biex sal-2020 jilhaq mill-inqas 50 % tal-iskejjel kollha fl-Unjoni.

2.4. Appoġġ għall-ġurnalizmu ta' kwalità bħala element essenzjali ta' soċjetà demokratika

Ir-raba' sett ta' azzjonijiet għandu l-għan li jappoġġja l-ġurnalizmu ta' kwalità bħala element essenzjali ta' soċjetà demokratika. Ix-xandir ta' aħbarijiet ta' kwalità u l-ġurnalizmu jistgħu jikxfu u jtaffu d-dizinformazzjoni, jipprovdu liċ-ċittadini informazzjoni ta' kwalità għolja u varjata. Il-Komunikazzjoni pproponiet li ttejjeb it-trasparenza u l-prevedibbiltà tar-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat għas-settur tal-media billi jsir disponibbli repożitorju online ta' deċiżjonijiet. Il-Komunikazzjoni pproponiet ukoll biex tnedi sejha fl-2018 għall-produzzjoni u t-tixrid ta' kontenut ta' aħbarijiet ta' kwalità dwar l-affarijiet tal-Unjoni permezz tal-media tal-aħbarijiet mmexxija minn *data* u biex tesplora aktar opportunitajiet ta' finanzjament biex jiġu appoġġjati inizjattivi li jipromwovu l-libertà u l-pluralizmu tal-media, u l-modernizzazzjoni ta' kmamar tal-aħbarijiet.

B'segwitu għall-Komunikazzjoni, il-Kummissjoni għamlet disponibbli repożitorju online dwar ir-regoli applikabbli dwar l-għajnuna mill-Istat u l-każijiet preċedenti rilevanti fuq is-sit

¹⁶ Il-Ġimgha tal-UE tal-Ikkowdjar hija inizjattiva taċ-ċittadini, li għandha l-għan li għib l-ikkowdjar u l-litteriżmu diġitali għal kulhadd b'invoviment u b'mod pjaċevoli. <https://codeweek.eu/>.

web tagħha¹⁷. Dan jagħti referenza għar-regoli applikabbli dwar l-għajnuna mill-Istat u d-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni rilevanti dwar l-għajnuna mill-Istat fl-ambitu tax-xandir ta' servizz pubbliku u għajnuna mill-Istat lill-istampa, u jipprovdi links għal kummentarju rilevanti mill-Bullettin dwar il-Politika għall-Kompetizzjoni tal-Kummissjoni. Informazzjoni aġġornata dwar l-għajnuna mogħtija mill-Istati Membri f'dawn l-oqsma hija aċċessibbli fuq ir-registru tat-trasparenza¹⁸.

Barra minn hekk, fis-26 ta' Ġunju 2018, il-Kummissjoni nediet sejha, ta' madwar EUR 1.9 miljun, għall-produzzjoni u t-tixrid ta' kontenut ta' aħbarijiet ta' kwalità dwar l-affarijiet tal-Unjoni permezz tal-media tal-aħbarijiet ibbażata fuq id-*data*. Is-sejha għalqet fil-25 ta' Settembru, u rriżultat f'erba' proposti ta' proġetti. L-evalwazzjoni tal-proposti għadha għaddejja, u huwa previst li l-proġetti li ngħataw għotjiet se jibdew fl-ewwel kwart tal-2019.

Minbarra l-proġetti R & Ż ipprezentati fit-taqsimha 2.1.4, il-programm ta' hidma tal-2020 fl-ambitu tal-Orizzont 2020 se jkopri għal aktar investimenti fi proġetti ta' innovazzjoni bil-ħsieb li jintgħażlu, jitniedu u jinżammu ideat għal servizzi innovattivi u għodod li jrawmu l-modernizzazzjoni ta' kmamar tal-aħbarijiet.

Biex tistabbilixxi azzjonijiet favur il-ġurnalizmu ta' kwalità, il-libertà tal-media, il-pluralizmu fil-media u l-litterizmu fil-media, il-Kummissjoni qed tipproponi baġit iddedikat fil-Qafas Finanzjarju Pluriennali li jmiss (2021-2027, Ewropa Kreattiva, Taqsimha transsettorjali). Dan għandu jippermetti l-indirizzar tal-bidliet strutturali ffaċċjati mis-settur tal-media permezz tal-promozzjoni u l-monitoraġġ ta' ambjent tal-media varjat u pluralistiku.

Dwar il-promozzjoni tal-libertà tal-media, aħbarijiet ta' kwalità tal-media u l-ġurnalizmu, il-Kummissjoni kkofinanzjat l-attivitajiet taċ-Ċentru Ewropew għal-Libertà tal-Istampa u tal-Media (European Centre for Press and Media Freedom, ECPMF)¹⁹. Fl-2018, il-kompitu prinċipali tal-ECPMF kien li jappoġġja l-ġurnalisti investigattivi, permezz tal-allokkazzjoni ta' għotjiet għal xogħlijiet ġurnalistiċi investigattivi transfruntier. F'Ġunju 2018, ġurija indipendenti għażlet 12-il proġett ġurnalistiku investigattiv għal finanzjament fl-ambitu tas-sessjoni inawgurati tal-fond Investigative Journalism for the EU (IJ4EU).

Barra minn hekk, skont finanzjament mill-Parlament Ewropew, tnedew tliet sejhiet għal proġetti pilota biex jappoġġjaw proġetti fl-oqsma li ġejjin:

- Programm ta' skambju għal prattikanti tal-mezzi tal-informazzjoni;
- Programm intern għal ġurnalisti li jaħdmu fil-media b'lingwa ta' minoranza;
- Proġett li jidentifika u jappoġġja lill-Kunsilli tal-media.

Fl-aħħar nett, l-Aġenzija għad-Drittijiet Fundamentali kompliet il-hidma ta' żvilupp dwar sett ta' għodod għal professjonisti tal-media, li hija pjattaforma ta' bini tal-kapaċità bbażata fuq il-web b'kontenut żviluppat minn partijiet ikkonċernati tal-media privati biex jappoġġjaw lill-ġurnalisti biex jipproduċu aħbarijiet ta' kwalità.

2.5. Il-ġlieda kontra t-theddid tad-diżinformazzjoni interna u esterna permezz tal-komunikazzjoni strateġika

¹⁷ http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/overview_en.html#disinformation.

¹⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home?lang=mt>.

¹⁹ L-għan prinċipali tal-ECPMF, ibbażat f'Leipzig, huwa li jgħaqqad il-komunità tal-libertà tal-media frammentata tal-Ewropa u li jindirizza l-ksur tal-libertà tal-media fl-Istati Membri tal-UE u lil hinn. Iċ-Ċentru jipprovdi għajnuna prattika lill-ġurnalisti fil-bżonn u jaħdem mas-shab tiegħu biex titqajjem kuxjenza dwar kwistjonijiet tal-libertà tal-media fl-UE u l-Pajjiżi Kandidati. Is-shab tal-ECPMF qed jappoġġjaw u jimmonitorjaw il-libertà tal-media fl-UE u l-Pajjiżi Kandidati.

Skont il-Komunikazzjoni ta' April, il-Kummissjoni Ewropea ħadmet biex tiżgura l-koordinazzjoni interna tal-attivitajiet ta' komunikazzjoni tagħha mmirati lejn il-ġlieda kontra d-diżinformazzjoni. F'dan il-kuntest, hija stabbilixxiet in-Netwerk intern kontra d-Diżinformazzjoni, li l-għan primarju tiegħu huwa li jippermetti lis-servizzi tiegħu jidentifikaw aħjar narrattivi dannużi, jappoġġjaw kultura ta' verifika tal-fatti, jipprovdu reazzjonijiet veloċi u jsaħħu aktar messaġġi pożittivi u effettivi²⁰. Il-Kummissjoni saħħet il-kooperazzjoni mal-Parlament Ewropew u t-Task Force tal-Lvant għall-Komunikazzjoni Strateġika permezz ta' forum tripartitiku bil-għan li jattwa l-isforzi rispettivi tal-istituzzjonijiet fil-ġlieda kontra d-diżinformazzjoni qabel l-elezzjonijiet Ewropej tal-2019.

3. SOMMARJU

B'mod ġenerali, l-azzjonijiet deskritti fil-Komunikazzjoni twettqu jew tnedew matul l-2018. Il-pjattaformi online u l-industrija tar-reklamar qablu dwar Kodiċi ta' Prattika biex tizdied it-trasparenza online u jiġu protetti l-konsumaturi, b'kunsiderazzjoni partikolari għall-elezzjonijiet Ewropej fl-2019. Qed jiġi stabbilit netwerk ta' verifikaturi tal-fatti li se jsaħħa il-kapaċitajiet biex jiġu identifikati u jitwaqqgħu narrattivi foloz. Il-Kummissjoni se tiffacilita l-ħidma tagħhom billi tipprovdi l-infrastruttura meħtieġa mingħajr ma tinterferixxi fil-kompiti tagħhom. Il-partijiet ikkonċernati se jkunu jistgħu jibbenefikaw minn għadd ta' għodod ta' riċerka u innovazzjoni biex jidentifikaw u jindirizzaw id-diżinformazzjoni, filwaqt li l-konsumaturi għandhom jibbenefikaw minn affidabbiltà aħjar online tal-fornituri tal-informazzjoni. L-għarfien żdied fl-Istati Membri kollha dwar il-ħtieġa li l-proċessi demokratiċi jiġu protetti minn theddid ċibernetiku. Dan imur id f'id ma' sforzi sostnuti, fil-livell tal-UE u dak nazzjonali, biex jizdied il-livell tal-litteriżmu fil-media u tingħata s-setgħa lill-utenti, b'mod partikolari l-ġenerazzjonijiet żgħażaġħ, u jitjeb il-hsieb kritiku. Appoġġ għal ġurnalizmu ta' kwalità jenħtieġ li jikkontribwixxi wkoll biex titnaqqas id-diżinformazzjoni u ċ-ċittadini jiġu pprovduti b'informazzjoni varjata u ta' kwalità għolja.

Il-Kummissjoni se tissorvelja mill-qrib l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet kurrenti indirizzati f'dan ir-Rapport, b'mod partikolari l-Kodiċi ta' Prattika dwar id-Diżinformazzjoni, u tkompli tevalwa jekk humiex meħtieġa aktar azzjonijiet, inklużi miżuri ta' natura regolatorja.

²⁰ Dan in-netwerk jinkludi wkoll ir-rappreżentazzjonijiet tal-Kummissjoni fl-Istati Membri.